

Nota Leuven

Bondgenotenlaan 58

Programma van maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Kris VAN QUAETHEM

3-11-2017

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en betreft een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning te Leuven Bondgenotenlaan 58 – Bogaardenstraat 5. De site is gelegen binnen de vastgestelde archeologische zone van de stad Leuven, de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem beslaat 100m² of meer en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft bedraagt 300m² of meer. Bijgevolg dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat er een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject.

Het totale plangebied bedraagt ca. 1192m², waarvan enkel de oostelijke zone (parking) in aanmerking kwam voor verder onderzoek. De werkzone heeft een oppervlakte van ca. 600m² waarbij geen obstakels aanwezig waren. Wel diende de noordwestelijke zone gevrijwaard te worden aangezien hier goederen aangeleverd worden. De zone heeft een oppervlakte van ca. 150m². Ook het achterliggende gebouwtje was nog in gebruik, deze had een oppervlakte van ca. 150m². De onderzoekbare zone bedraagt bijgevolg dus ca. 300m². Hiervan werd 27m² (9%) onderzocht door middel van 3 proefputten. Gezien de spreiding van de proefputten wordt dit als voldoende ervaren om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden en een correcte inschatting te maken van het archeologisch potentieel van het plangebied.

Voor het plangebied en de directe omgeving was zo goed als niets gekend op archeologisch vlak. De schaarse gegevens aangeduid op de CAI zijn een gevolg van het weinige onderzoek dat op heden is uitgevoerd, en betekenen niet dat er in dit stadsdeel geen archeologische sites te verwachten zijn. Het historisch kader toont aan dat het gebied buiten de eerste stadsomwalling lag en nadien in de 14de eeuw binnen de tweede stadsomwalling komt te liggen. Bodemkundig gezien bevindt Leuven zich op de grens van de leem- en de zandleemstreek, maar nagenoeg het volledige centrum van Leuven staat gekarteerd als bebouwde zone op de bodemkaart. Ook het plangebied valt binnen de bebouwde zone.

Het proefputtenonderzoek is uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Er kan gesteld worden dat het onderzoek duidelijk de verwachtingen aantoont die opgemaakt werden in de bureaustudie op basis van de archeologische en historische kennis. Het vooronderzoek toont een duidelijke fasering aan waarbij het gebied als akkerland gebruikt wordt voor de fase van de tweede stadsomwalling/uitbreiding en nadien vanaf de 14de eeuw bouwrijp wordt gemaakt. Sporen die voor de middeleeuwen dateren werden niet aangetroffen. Daarnaast heeft de impact van de aanleg van de parking een nefaste invloed gehad op het archeologisch bodemarchief. De archeologische sporen zijn hierdoor grotendeels weggegraven of slechts oppervlakkig bewaard gebleven vlak onder de funderingskiezels.

De aanwezigheid van een archeologische site kan niet uitgesloten worden. Echter op basis van volgende redenen dient geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren:

¹ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/4305>

- Het belangrijkste criterium vormt de matige tot slechte bewaring van het archeologisch bodemarchief door de aanleg van de parking. Het onderzoek toont duidelijk aan dat de archeologische sporen zich ondiep bevinden in de bodem en grotendeels weggegraven zijn. Bovendien werden geen oudere sporen aangetroffen op het niveau van de C-horizont, met uitzondering van een middeleeuws greppeltje.
- Het vooronderzoek toont het verwachte resultaat aan opgesteld in de bureaustudie, waarbij het plangebied voor de 14de eeuw in gebruik is als akkerland. Na de uitbreiding in de 14de eeuw komt het terrein binnen de tweede stadsomwalling te liggen. Vanaf die moment wordt het gebied bouwrijp gemaakt, met bebouwing aan de straatzijde, tot aan de oorspronkelijke achtergevellijn van de naburige woningen, en met een tuinzone op het achtererf. Oudere sporen voor de 14de eeuw werden niet geattesteerd. Een verder archeologisch onderzoek zal bijgevolg niet leiden tot een verdere kenniswinst, gezien de resultaten liggen in de lijn van de verwachting.
- De geplande werken omvatten volgende bodemingrepen: het opbreken van de bestaande parking en het slopen van het gebouwtje; het uitgraven van diverse putten voor plaatsing van diepere regenwater- (3) en infiltratieputten (5); het uitgraven van diverse putten voor de plaatsing van verzwaringen van de algemene funderingsplaat; het uitgraven van smallere stroken voor het plaatsen van nutsleidingen; het uitgraven tot op -4,92m van een zone achteraan die gebruikt zal worden als vluchtweg die toegang biedt naar het gebouw aan de Bondgenotenlaan 58 en met een trap omhoog leidt naar het gelijkvloers (niveau 0). Het vooronderzoek toont echter aan dat de huidige parking en fundering reeds aanzienlijke verstoringen met zich meegebracht heeft, waardoor het merendeel van het archeologisch erfgoed bijna volledig of volledig werd weggegraven.

Een verder archeologisch onderzoek zou geen bijkomende kenniswinst opleveren en wordt op basis van een kosten-baten analyse ook niet verder geadviseerd.

Het archeologisch ensemble wordt voorlopig bewaard bij Acke & Bracke Archeologie. Na afronding zal het ensemble definitief bewaard worden bij de initiatiefnemer.